

VKLJUČUJOČA DRUŽBA IN SOCIALNA KOHEZIJA – NOVA RAZVOJNA PARADIGMA

- Bećir Kečanović, magister pravnih znanosti

Vse več ljudi doma in v svetu zaradi revščine, neenakosti in socialnega izključevanja ostaja praktično brez možnosti živeti človeka vredno in dostojno življenje. Žalostno dejstvo, ki samo po sebi razkriva, da sta tudi gospodarska in finančna kriza le posledica politične krize, ki spričo demokratičnega primanjkljaja in razraščanja politične patologije proizvaja strukturne probleme svetovnih razsežnosti. Kot ena od rešitev se vse bolj uveljavlja model vključujoče (inkluzivne) družbe, ki v ospredje postavlja socialno kohezijo in trajnostni razvoj. Uvodoma velja poudariti, da ne gre zgolj za teorijo, temveč dejansko priložnost, ki jo spremljajo tudi razpisi finančne podpore dobrim rešitvam vključujoče družbe, socialne kohezije in trajnostnega razvoja.¹

• Poglavitni vzroki demokratičnega primanjkljaja in razraščanja politične patologije

Po ugotovitvah mednarodnih raziskav je glavni vzrok, ki proizvaja strukturne probleme, korupcijo in druge oblike kriminala pri izvrševanju javne oblasti, da v mnogih državah, ne le v mladih in krhkih demokracijah t.i. tranzicijskega kroga, med katere sodi tudi Slovenija, politične stranke ne spoštujejo in ne dosegajo standardov predstavniške demokracije in vladavine prava. Ker prisegajo le na svoje ozke interese, zato niso niti zmožne niti pripravljene zastopati javni interes in družbo kot celoto.²

Na problem demokratičnega primanjkljaja, kot posledice nepreglednega delovanja in čezmernega vplivanja političnih strank na delovanje javnega sektorja, spodkopavanje pravne države, oviranje razvoja in delovanja civilnega sektorja, politični klientelizem, nepotizem, korupcijo in kriminal pri nas že nekaj let zaman opozarjajo različni strokovnjaki, javnost, mediji, mednarodne in domače nadzorne institucije. V osnovi gre znova za iste vzroke, na katere opozarja navedena študija Združenih narodov o nesprejemljivem ravnanju političnih strank v državah, ki ne dosegajo standardov predstavniške demokracije. Medtem sorazmerno narašča nezaupanje v demokracijo in pravno državo. Ob tem se razraščata še volilna abstinenca in populizem, ki mu del volilnega telesa sledi s podporo politikom, obremenjenim s korupcijskimi tveganji, obtoženimi in pravnomočno obsojenimi za kazniva dejanja korupcije in drugih oblik kriminala. Kar jim daje moč, jim hkrati omogoča, da kljub slabemu vladanju, slabi gospodarski politiki, korupciji, izključevanju in naraščanju revščine ostajajo na političnem prizorišču že več kot 20 let.³ Če to postavimo v okvir EU, je pri oceni stanja potrebno upoštevati, da se politične stranke na evropski ravni združujejo v ideološke in lobistične zveze, kjer svoje ozke interese s toliko večjo močjo uveljavljajo v institucijah EU. Od tam pa kot povratna zanka okoli vratu državljanov in držav delujejo v lokalnem in nacionalnem okolju.⁴

• Kako naprej: na vrednotah vključujoče družbe zasnovan poslovni model

Seveda brez političnih strank v predstavniški demokraciji ne gre. Edina možnost je v prečiščenju in uravnoveženju političnega prostora. Dokler se politični prostor ne bo stabiliziral tako, da se premoč in nepregledno delovanje političnih strank uravnoteži z močjo aktivnih državljanov in civilne družbe, se bo tudi gospodarsko, oziroma poslovno okolje kljub vsem prizadevanjem težko spremenilo na boljše. Zato bi k temu, kar je povedal dr Jaklič v svojem uvodnem referatu dodal sledeče:

¹ Npr. Evropska komisija, program Horizon 2020: Europe in a changing world - Inclusive, innovative and reflective societies; <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-and-reflective-societies>.

² Reilly, B. Nordlund, P. Newman, E. (2008): Political Parties in Conflict-Prone Societies: Encouraging Inclusive Politics and Democratic Development, United Nations University.

³ Kropivnik, S. Vrhovac, S., Pojavi politične patologije v evropskih novih demokracijah, Teorija in praksa, 4-5/2012, str. 706-728. Avtorja ugotavljata, da je opisani pojav politične patologije izrazito prisoten v državah srednje in Vzhodne Evrope ter državah Baltika, ki so leta 2004 skupaj vstopile v Evropsko Unijo, in z vsem, kar smo zapisali zajema tudi Slovenijo; http://dk.fdv.uni-lj.si/db/pdfs/TiP2012_4-5_Kropivnik_Vrhovac.pdf.

⁴ Kečanović, B., Obvladovanje korupcije v EU, Pravna praksa št. 9, str. 12-13.

- stabilno politično in pravno okolje z vrednotami vključujoče družbe – družba za vse zagotavlja enake priložnosti in pod enakimi pogoji uveljavlja odgovornost za skupne vrednote, kar predstavlja nosilno misel – novo razvojno paradigmo;
- aplikacija vključujočega delovnega okolja, primerljiva s tem, kar je predstavil uvodničar, ustvarja sinergijo notranjega in zunanjega okolja poslovnih subjektov ter tako v obdobju 1 do 2 let, kot seme inkluzivne kulture vzkljuje v rastočem eko-sistemu, ki v ospredje postavlja krepitev socialne kohezije, trajnostni razvoj in druge vrednote vključujoče družbe, na drugi strani pa učinkuje z odpravljanjem vzrokov revščine, neenakosti, izključevanja...
- humana inkluzija v notranjem okolju javnega in zasebnega sektorja ustvarja situacijski prostor, v katerem so vrednote inkluzivne družbe temeljni cilji in motivacijski dejavniki znanja, praktične etike, učinkovitosti in poslovne odličnosti;
- v obdobju 3 do 5 let se dokončno utrdi etična infrastruktura inkluzivnega delovnega okolja, ki skupaj z učinkovito politiko, zasnovano na človeški in umetni inteligenci prispeva k trajnostnemu razvoju in odpravljanju vzrokov socialnega izključevanja, neenakosti, bolezni, nezakonitih in neetičnih ravnanj v poslovnem okolju javnega in zasebnega sektorja, pozitivni učinki pa znova krožijo in blagodejno vplivajo na širše družbeno okolje.